

Kontanthjælpsloft

Loft over kontanthjælp kan gå ud over mange enlige forsørgeres livskvalitet

En ny kortlægning af danskernes livskvalitet viser, at kontanthjælpsmodtagere er mindre tilfredse med deres liv end andre. Det gælder både, når de bliver spurgt til deres økonomi og f.eks. deres sociale relationer. Knap 8 pct. af alle enlige forsørgere i Danmark er ramt af kontanthjælpsloftet. Geografisk er der stor forskel på, hvor hårdt kontanthjælpsloftet rammer. Især i de store byer, på Vest- og Sydsjælland samt Lolland-Falster og på den københavnske vestegn er andelen af enlige forsørgere, som er blevet ramt af kontanthjælpsloftet, høj. Her er det omkring hver 10. enlige forsørger, der er ramt af loftet.

af analytiker **Emilie Agner Damm**, senioranalytiker **Emilie Lichtenberg**
og stud.polit. **Rasmus Salmon**

8. januar 2018

Analysens hovedkonklusioner

- Kontanthjælpsmodtagere har en ringere livskvalitet end lønmodtagere. Det gælder ikke kun, når man spørger til tilfredshed med økonomi, men også når man spørger til tilfredshed med sociale relationer.
- 7,6 pct. af alle enlige forsørgere i Danmark blev i december 2016 ramt af kontanthjælpsloftet. Det svarer til 11.400 enlige forsørgere, der samlet har mere end 20.000 hjemmeboende børn.
- På Københavns vestegn og i de store byer er andelen af enlige forsørgere, som er ramt af kontanthjælpsloftet, højere end i resten af Danmark. Her er det hver tiende enlige forsørger, der er blevet skåret i deres boligstøtte som følge af kontanthjælpsloftet.
- I Allerød, Solrød og Lejre er det under 2 pct. af de enlige forsørgere, som er blevet ramt af kontanthjælpsloftet.

Kontakt

Analytiker

Emilie Agner Damm

Tlf. 33 55 77 15

Mobil 27 35 85 95

ead@ae.dk

Kommunikationschef

Mikkel Harboe

Tlf. 33 55 77 28

Mobil 28 36 87 50

mh@ae.dk

Kontanthjælpsmodtagere har en dårligere livskvalitet end andre

Danmarks Statistik har lavet en omfattende undersøgelse, der viser, hvordan borgere i hele landet ser på deres livskvalitet. I tabel 1 ses resultatet af en sammenligning af livskvaliteten på udvalgte spørgsmål for kontanthjælpsmodtagere og lønmodtagere.

Tabel 1 viser, at kontanthjælpsmodtagerne er mindre tilfredse med deres liv end lønmodtagerne. På en skala mellem 0 og 10 scorer lønmodtagerne i gennemsnit 7,5 på tilfredshed her og nu, mens kontanthjælpsmodtagerne har en gennemsnitlig tilfredshed på 4,8. Den lavere tilfredshed med livet ses også i tilfredshed med den økonomiske situation, hvor kontanthjælpsmodtagerne i gennemsnit scorer 3 på tilfredshed med den økonomiske situation. Lønmodtagerne har en tilfredshed på 7.

Tilfredsheden med de sociale relationer er også lavere blandt kontanthjælpsmodtagerne end blandt lønmodtagere. Mens lønmodtagere vurderer den gennemsnitlige tilfredshed med sociale relationer til 7,7 vurderer kontanthjælpsmodtagerne dem til 5,6.

Tabel 1. Livskvalitet blandt løn- og kontanthjælpsmodtagere i 2015

	Kontanthjælp	Lønmodtagere
	Gennemsnitlig score	
Alt i alt, hvor tilfreds er du med dit liv for tiden?	4,8	7,6
Hvor tilfreds er du med din økonomiske situation?	3,0	7,0
Hvor tilfreds er du med dine sociale relationer?	5,6	7,7

Anm: Scoren 0 er slet ikke tilfreds og 10 er fuldt ud tilfreds. Kontanthjælp er inklusiv introduktionsydelse
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

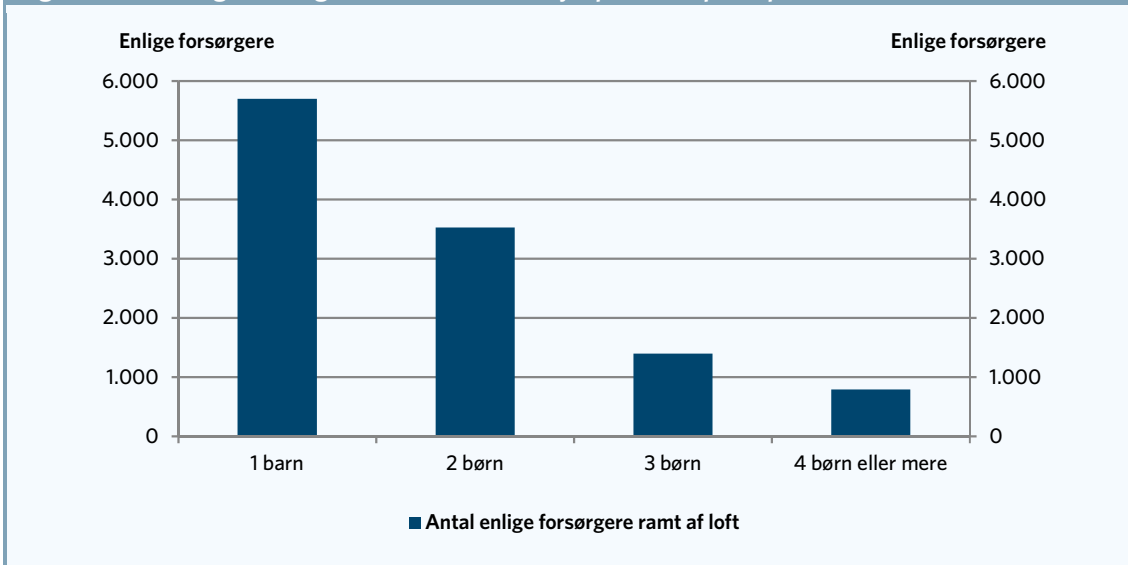
Det bør understreges, at livskvalitetsundersøgelsen er foretaget, før kontanthjælpsloftet trådte i kraft. Livskvaliteten var allerede dengang markant lavere blandt kontanthjælpsmodtagere end blandt lønmodtagere. Der er gået godt et år, siden kontanthjælpsloftet trådte i kraft d. 1. oktober 2016. Kontanthjælpsloftet er et loft over, hvor meget man kan modtage i offentlige ydelser udover kontanthjælp. Når kontanthjælpsmodtagere allerede inden kontanthjælpsloftet havde en dårligere livskvalitet end lønmodtagere, kan man kun frygte, at de, som er ramt af loftet, vil opleve en endnu ringere livskvalitet.

Mange enlige forsørgere rammes af kontanthjælpsloftet

Kontanthjælpsloftet er designet, så det især rammer enlige med børn. Med registeroplysninger fra Danmarks Statistik er det muligt at undersøge nærmere, hvilke personer der er blevet ramt af kontanthjælpsloftet. I det følgende er det undersøgt, hvor stor en andel af enlige forsørgere der i december 2016 var ramt af kontanthjælpsloftet.

I alt er der i Danmark ca. 185.000 enlige forsørgere (defineret som voksne mellem 18 og 64 år, som bor alene med et eller flere børn). 11.400 af disse enlige forsørgere blev i 2016 ramt af kontanthjælpsloftet. Ca. halvdelen af de enlige forsørgere ramt af kontanthjælpsloftet har 1 barn, mens 3.500 enlige forsørgere med 2 børn blev ramt af kontanthjælpsloftet. Endelig blev ca. 2.100 enlige forsørgere med 3 eller flere børn ramt af kontanthjælpsloftet.

Figur 1. Antal enlige forsørgere ramt af kontanthjælpsloftet opdelt på antal børn

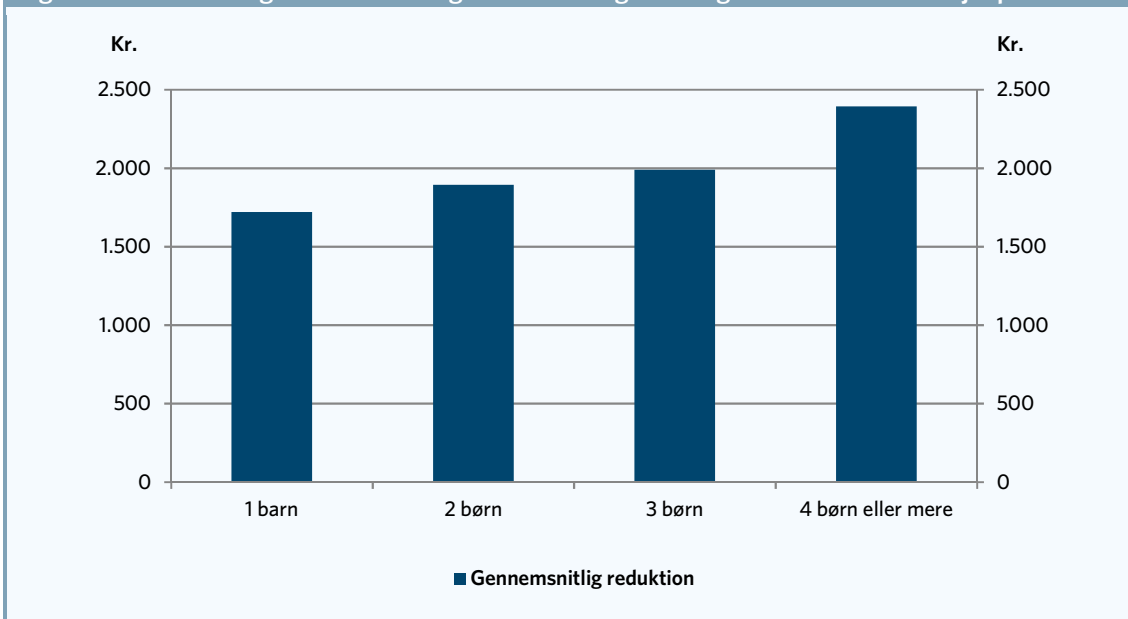

Anm: Se boks 1 for metode.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Hvor meget man reduceres i boligstøtten som følge af kontanthjælpsloftet afhænger bl.a. af, hvor høje boligudgifter man har. Figur 2 viser den gennemsnitlige reduktion i boligstøtten for enlige forsørgere ramt af kontanthjælpsloftet. Denne reduktion er alene reduktionen i boligstøtte. Derudover er nogle kontanthjælpsmodtagere blevet beskåret i deres offentlige ydelser som følge af 225-timersreglen, ligesom nogle har fået reduceret deres særlige støtte.

Figuren viser, at reduktionen i boligstøtte gennemsnitligt er større, jo flere børn man har. En enig med et barn ramt af kontanthjælpsloftet har gennemsnitligt mistet 1.700 kr., mens den gennemsnitlige reduktion for enlige forsørgere med mindst fire børn er på 2.400 kr.

Figur 2. Gennemsnitlig reduktion i boligstøtte for enlige forsørgere ramt af kontanthjælpsloftet

Anm: Se boks 1 for metode.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I dele af landet er mere end hver 10. enlige forsørger ramt af kontanthjælpsloftet

Overordnet set er det knap 8 pct. af de enlige forældre, der blev beskåret i deres kontanthjælp, men dette resultat dækker over væsentlige forskelle kommunerne imellem. Mens under 2 pct. af de enlige forsørgere i Allerød, Solrød og Lejre var påvirket af kontanthjælpsloftet, blev mere end hver ottende enlige forsørger i Odense og Brøndby beskåret i sin månedlige ydelse i december 2016.

Tabel 2. Andel af enlige forsørgere, som er ramt af kontanthjælpsloftet

Top 10	Pct.	Bund 10	Pct.
Brøndby	13,4	Allerød	1,3
Odense	13,1	Solrød	1,8
Ishøj	11,9	Lejre	1,9
Høje Taastrup	11,3	Egedal	3,0
Glostrup	10,2	Favrskov	3,2
Haderslev	10,0	Gentofte	3,2
Rødovre	10,0	Gribskov	3,3
Slagelse	9,9	Skanderborg	3,7
Århus	9,9	Rudersdal	3,8
København	9,8	Frederiksberg	3,8
I alt	7,6	I alt	7,6

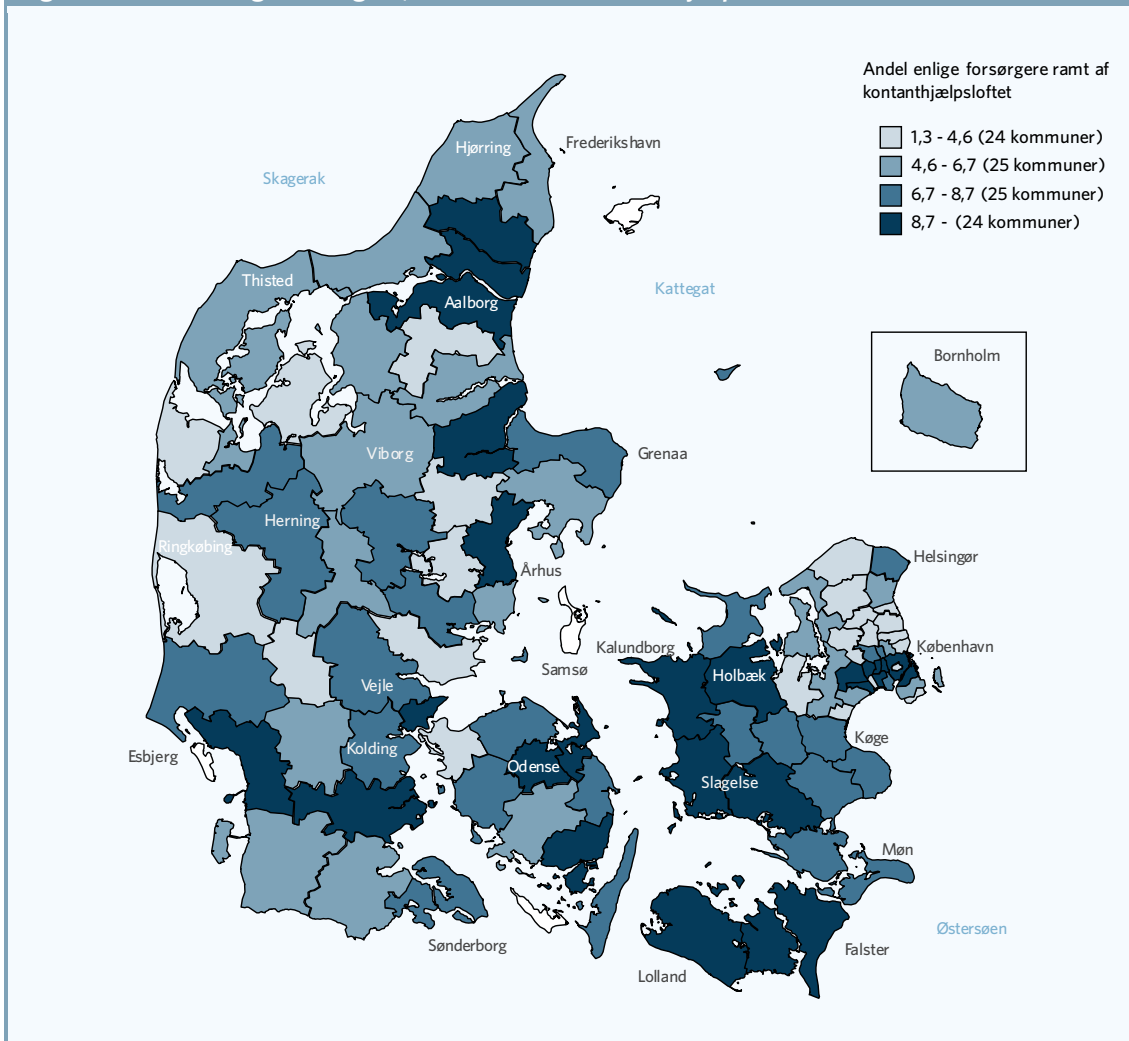
Anm: Se boks 1 for metode.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Figur 3 viser den geografiske fordeling af andelen af enlige forsørgere ramt af kontanthjælpsloftet. Jo mørkere farve en kommune har, jo større andel har kontanthjælpsloftet ramt de enlige forsørgere i kommunen.

Hårdest ramt er de store byer, Københavns Vestegn samt Vestsjælland og Lolland-Falster. Til gengæld er andelen af enlige forsørgere ramt af kontanthjælpsloftet lav i Nordsjælland, på Frederiksberg samt i Skanderborg og Favrskov.

Figur 3. Andel af enlige forsørgere, som er ramt af kontanthjælpsloftet

Anm: Se boks 1 for metode.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Livskvalitet er andet end kroner og øre - men afsavn har konsekvenser

Livskvaliteten bestemmes selvsagt af andet end pengepungens størrelse. Økonomien kan dog være så begrænset, at det kan være svært at opretholde nogle af de ting, som de fleste danskere tager for givet.

En kortlægning af afsavn blandt fattige lavet af SFI viser, at hver tiende fattige pga. økonomi har undladt at have familie eller venner til middag. Regeringen forventer selv, at kontanthjælpsloftet næsten fordobler antallet af fattige børn. En barndom i fattigdom er fuld af afsavn. Hvert tredje fattige barn oplever f.eks. at have afsavn ift. fritidsinteresser, og hvert femte fattige barn har afsavn ift. sociale aktiviteter. Man kan derfor ikke adskille økonomi fra andre faktorer, der har betydning for livskvaliteten.

Når kontanthjælpsmodtagere rammes af kontanthjælpsloftet og dermed får reduceret deres månedlige rådighedsbeløb, kan man kun frygte, hvilke konsekvenser det vil have for deres livskvalitet.

Boks 1. Metode

Metode og afgrænsning

Analysens population er 18-64-årige enlige forsørgere defineret ud fra Danmarks Statistiks familier. En person defineres som enlig forsørger, hvis han eller hun bor alene med et barn under 18 år. Børn indgår kun hos den forælder, hvor de har adresse. Det betyder, at et barn af to kontanthjælpsmodtagere, som begge rammes af kontanthjælpsloftet, kun vil indgå hos den ene forælder. Deraf følger, at kun den ene forælder indgår i analysen som enlig forsørger.

Et barn defineres som et hjemmeboende barn under 18 år.

Antallet af personer ramt af kontanthjælpsloftet er opgjort ud fra Danmarks Statistiks oplysning om reduktioner i boligstøtten. Personer, som rammes af kontanthjælpsloftet gennem en reduktion i den særlige støtte, indgår ikke i analysen, medmindre de samtidig skæres i deres boligstøtte. Personer, som rammes af 225-timersreglen, indgår heller ikke.

Afgrænsningen betyder samlet, at antallet (og dermed andelen) af enlige forsørgere ramt af kontanthjælpsloftet er undervurderet en smule.

Ærø, Læsø, Fanø og Samsø er udeladt af analysen.

Livskvalitet

Danmarks Statistik har i 2015-2016 undersøgt danskernes livskvalitet gennem en stor repræsentativ spørgeskemaundersøgelse. Danmarks Statistik har spurgt borgere over 18 år i hele landet, men primært i 38 kommuner, hvordan de oplever deres liv og hverdag. 42.500 personer har deltaget i undersøgelsen, der er den første af sin art i Danmark. Undersøgelsen er opregnet, så den repræsenterer hele Danmarks voksne befolkning - dvs. 4,5 mio. personer på 18 år og derover. Opregning og klassificering sker pba. alder, køn, indkomst, uddannelse og socioøkonomisk status.